

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Prof. dr Andrzej ZOLL

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 551 77 00
Fax 827 64 53

Warszawa, 26 lutego 2003 r.

35969

RPO-427033-X/2002/PM

Pan
Dr Krzysztof Janik
Minister Spraw Wewnętrznych
i Administracji

Szanowny Panie Ministrze,

Otrzymuję wiele listów, w których obywatele podnoszą problemy związane z wynikającym z art. 5 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 1996 r., Nr 132, poz. 622 ze zm.), nałożonym na obywateli będących właścicielami nieruchomości lub władającymi nimi z innego tytułu, obowiązkiem polegającym na uprzątnięciu błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z chodników położonych wzdłuż nieruchomości.

Analiza pism wskazuje na dwa zasadnicze problemy.

Po pierwsze, art. 5 ust. 1 pkt 4 przedmiotowej ustawy należy uznać za nieprecyzyjny z uwagi na następujący fragment: „z chodników położonych wzdłuż nieruchomości, przy czym za taki chodnik uznaje się wydzieloną część drogi publicznej służącą dla ruchu pieszego położoną bezpośrednio przy granicy nieruchomości”. Zapis ten, oczywiście poza przypadkami, gdy chodnik rzeczywiście przylega bezpośrednio do granicy nieruchomości, wywołuje w praktyce poważne problemy w stosowaniu prawa, z uwagi na często występujące między ogrodzeniem (granica) nieruchomości a chodnikami grunty gminne w postaci pasów zieleni (trawniki, zadrzewienia, krzaki) o różnej szerokości i konfiguracji, a także ze względu na problemy w ustalaniu przebiegu granicy nieruchomości bez odwołania się do stosownej dokumentacji, co skutkuje różnymi i sprzecznymi interpretacjami właścicieli oraz służb podległych wójtom, burmistrzom i

prezydentom, a w konsekwencji karaniem właścicieli mandatami lub kierowaniem spraw do sądów grodzkich.

Po drugie, z listów do mnie kierowanych wyłania się problem osób, które nie są w stanie samodzielnie spełnić tego ustawowego obowiązku z uwagi za podeszły wiek, choroby lub niepełnosprawność. Dotyczy to również obywateli posiadających nieruchomości, często niezamieszkałe, a otrzymane na przykład w drodze spadku, położone w znacznej odległości, nawet kilkuset kilometrów od miejsca stałego zamieszkania będącego w swej istocie centrum życiowym. Osoby te nie wypełniając ustawowego obowiązku sprzątnięcia chodników popełniają wykroczenie, mimo iż nie jest to działanie umyślne, a wynika jedynie z fizycznej niemożliwości.

Niestety, w świetle obowiązującego prawa nie ma możliwości przejęcia tego obowiązku przez gminę w zasygnalizowanych jednostkowych sytuacjach. Nie rozwiązuje tego problemu również art. 6 a ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, ponieważ nie każda gmina jest zainteresowana przejęciem tych obowiązków, a ponadto dodatkowym wymogiem jest przeprowadzenie w tej sprawie referendum.

Będę wdzięczny Panu Ministrowi za rozważenie możliwości przeprowadzenia stosownych zmian w przedmiotowej ustawie w zasygnalizowanym niniejszym piśmie zakresie i poinformowanie mnie o zajętych stanowiskach.

Z wyrazami szacunku

/-/